

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0807 — 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ВИНАЙШЛИ РАДІЄВУ ОБОРОННУ РАКЕТУ

Сан Дієго, в Каліфорнії, 14 серпня. — Тут оприлюднено картини нової морської зброї, а це проти-летунської ракети, керуваної при допомозі радіа. Це стрільно побудувала Консолідейтед Буллі Ейркрафт Корпорація, а випробувала вже команда маринярки. Стрільно порушує внутрішня сила на зразок ракети, однак ним керує прилад, приміщений далеко від місця вистрілу. Воно має на меті вдарити з корабля на ворожі літаки. Про цей винахід згадано було загально під час переслухання свідків а конгресу в 1948 р. Тепер він уже випробований і має бути готовий до вжитку в 1950 р.

НОВИЙ БАЛОН ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ СУБМАРИН

Нью Йорк. — Квартира Третього Морського Дистрику оприлюднює, що науковці воєнної марки видосконалюють нові винаходи для відкривання і поборювання підводних суден з повітря. В першу чергу вони вже випробували новий балон для поборювання субмарин типу „шноркел“. С це німецька субмарина з другої світової війни, якої модель, як загально вірають, дістала Росія. Субмарина типу „шноркел“ пливе цілком під водою і може пливати цілими днями, за відомком кількох хвилин, коли впопомує повітря для відділювача й тоді вона занурена недалеко під поверхню води. Новий потягний корабель буде знаний під ім'ям N-1. Його довжина буде вносити 324 стіп, а його містота 875,000 кубічних стіп.

ДВІ ВЕТЕРАНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗЛИВАЮТЬСЯ В ОДНУ

Нью Йорк. — Красні команди двох головних ветеранських організацій переговорили план злиття в одну цілість і треба тільки потвердження загально членства. С це Комітет Американських Ветеранів та Американські Ветерани Другої Світової Війни. Команданти Гілберт Гарисон і Гарольд Кіто випрацювали спільний заяв і виявили надію, що члени зрозуміють потребу такого злиття. Обі згадані організації це ветерани з другої війни доходять до 15,000,000 осіб, а з них 11,000,000 є членами ветеранських організацій.

КІРІНО ЗА ПОБУДОВУ СТІН ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Лон Анджелес, Каліфорнія. — Президент Філіппіни, Елрішдо Кіріно, який приїхав сюди з Нью Йорку в дорож домі, заявив, що він має рецепту проти комунізму, принаймні у своїй країні. Філіппінський уряд пропонує поправу фармерсько-го життя для загальної поправки економічних відносин у Філіппінах. Щоб не допустити до поширення комунізму з Азії треба створити „стіну з вогню“ — сказав Кіріно.

ЗАЛІЗНИЦІ ДІСТАЛИ ПРАВО ПІДВИЩТИ ОПЛАТУ ЗА ТОВАРИ

Міжстейтова Торговельна комісія дозволила залізничним підприємствам підвищити на 4% оплату за перевіз товарів. Це принесе залізницям понад три біліони приходу річно. Власники домагалися підвищити на 13%. Підвищити признали тому, що недавно деякі залізничні робітники виборили собі право до 40-годинного тижня праці.

СТРАЙК У ФОРДА НА 13 ВЕРЕСНЯ

Дітройт, Міш. — Кінцева дата на вибух страйку в підприємстві Форда назначена на 13 вересня після того, як стейтова рада посередництва зареєструвала вислід голосування членів Юнайтед Отomobil Воркерс. На підставі закону стейту Мішиген юнія може вийти на страйк впродовж 30 днів від дня, коли рада посередництва зареєструє рішення вийти на страйк. Юнія може закласти аж до 8 вересня з висланням повідомлення до підприємства, що контракт скінчився і що 116,000 робітників виходять на страйк. Концерт вигас ще 17 липня і від тоді його продовжується з дня на день. Переговори над новим контрактом ведуться постійно.

ОБВИНУВАЧЕНІ КОМУНІСТИ ПРИДУМАЛИ ФОРМУЛУ ВІДПОВІДІ В СУДІ

Нью Йорк. Під час судової розправи проти комуністичних провідників, обвинувачених в змові для насильного скинення американського уряду, зізнавалися далі як свідок у своїй справі Роберт Тамсон, голова стейтової юніорської комуністичної партії, який засідає на лаві обвинувачених. Коли прокуратор ставив йому перекресні питання, він ніколи ясно не відповідав „так“ або „ні“, тільки завжди твердив: „Можливе“, „мабути так було“, і т. п. Тоді суддя Гарольд Р. Медіна, який проводить розправу, сказав саркастично: „Це звичайна формула — може так, може сак, або може бути, хоч він добре знає, що це було так“. Прокуратор запитав опісля: „Отже ви годитеся, що під словом „загал комуністів“ треба розуміти кращий комуністичний провід“. Адвокат оборони закликав „Протестую“. Тамсон не сказав, що він годиться“. На це суддя Медіна сказав: „Так, це правда. Це мало б звучати: Можливе, що так було; він припускає, що так було; так могло бути; правдоподібно тут зайшов такий випадок; це виглядало найбільше правдоподібно; одначе пан Тамсон ніколи не сказав, що він годиться, що так було“. Минулої п'ятниці покінчився тридцятий тиждень судової розправи проти комуністів. У візитор бжжучого тижня почнеться восьмий місяць. Перед будинком федерального суду комуністи втримують пікету за звільнення підсудного Винстона, який перебуває в б'юрмі до кінця розправи за непослух суду.

КАЛІНС ГОЛОВОЮ ГЕН. ШТАБУ АРМІЇ

На місце ген. Омара Н. Вредлі, який став головою спільного штабу збройних сил, президент Труман назначив ген. Джозефа Лотона Колінса на чолі генерального штабу армії. Водночас секретар оборони Джансон назначив ген. Тамеса Т. Генді наступником ген. Лущуса Д. Клейна, на становище команданта американської армії в Німеччині.

НОВІ НАГЛЯЧІ ВИМОГИ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ ЗБОРІВ ДИРЕКЦІЙНОЇ РАДИ З. У. А. Д. КОМІТЕТУ

Філадельфія, 15 серпня. — В суботу, дня 13-го серпня, тут відбулися надзвичайні збори Дирекційної Ради Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на яких головним предметом нарад були нові нагальні потреби переселенчій акції й у висліді яких винесено важливі рішення. В зборах, що ними проводив предсідник Іван Панчук з Дітройту, взяли участь майже всі директори і Конрольна Комісія, як теж представники координуючих Переселенчій Осередків. Звіти з теперішнього стану переселенчій акції склали: ексекютивний директор Комітету, д-р Володимир Галан, та директор європейської місії Комітету, адв. Роман Смух, який спеціально в тих цілях приїхав з Європи на початку минулого тижня. Стверджено, що переселенчя акція є тепер в повному розгарі та що не було б формальних перешкод для її ще ширшого розгорнення, якщо український загаль дає на це відповідні засоби. З огляду на деякі труднощі в розміщенні нових іммігрантів на працю на американських фармах, протягом найближчих трьох місяців старанням ЗУАДКомітету приїде 2,000 українських родин зі скитальцями, що їх необхідно буде влаштувати на мешкання і працю. В процесі погоджування імміграційних справ є ще дальших 3,000 таких скитальчих родин. Рівночасно стверджено, що видатки Комітету на переселенчю акцію сильно збільшилася, тоді як жертвенність нашого громадянства майже цілком впадала.

ЩЕ ОДИН „МИРОВОЙ КОНГРЕС“ ПІД ОПІКОЮ МОСКВИ

Вашингтон, 14 серпня. — „Американський Континентальний Конгрес Миров“, який має відбутися в Місті Мексик, буде — очевидно — під директивами з Москви — як це виявляє департамент стейту. План цього конгресу складено в Нью Йорку, а він має відбутися в Мексикі 5—10 вересня. Його цілю є дискусія, як недопустити до третьої світової війни. Його скликають науковці й артисти, які аранжували Культурну й Наукову Конференцію в готелю Валдорф-Асторія в березні б. р. Між 300 підписами, поміщено теж підпис д-ра Шапілі з гарвардської астрономічної обсерваторії. Конгрес відбуватиметься під проводом поета Енріка Гонзалеса, а його містопредсідником буде д-р В. Е. Дібойс, антрополог з Нью Йорку. З інших знамих осіб підписали заклики до конгресу: Пол Робсон, нигерський співак, Чарлі Чаплін, фільмовий артист, О. Джан Рогге, колишній американський асистент генерального прокуратора.

УЗ'ЯЗКУ З ЦИМ ДИРЕКЦІЯ ЗУАДКОМІТЕТУ РІШИЛА:

1. Скликати на суботу, дня 27-го серпня, до Філадельфії окремі наради всіх наших допомогових організацій та центральных товариств і комітетів для спільного обміркування якнайефективнішої організації всіх сил і засобів американсько-української громади для успішнішого переведення і закінчення рятунково-переселенчій акції для українських скитальців;

2. Звернутися до всіх наших громад і парафій з гарячим апелем, щоб вони негайно потворили на місцях Переселенчій Осередки та подали про якнайбільшу кількість мешкань і праці для нових іммігрантів, повідомляючи про це безпосередньо головному канцелярію ЗУАДКомітету;

3. По всіх більших українських осередках в ЗДА організувати громадські збори і віча, на яких європейський директор ЗУАДКомітету, адв. Роман Смух, основно поінформує наш загаль про стан нашої переселенчій акції тепер та про її невідкладні вимоги на безпосередню майбутність. Перше таке віче відбудеться в Дітройті, Міш., вже в суботу, дня 20-го серпня, а в неділю, дня 21-го серпня в Клівленді, Огайо. З огляду на короткий час і на нагальність справи, кожну дорожку закликається згадані громади, щоб вони подали про організацію цих віч;

4. З огляду на згадане вже збільшення переселенчій видатків, Дирекція ЗУАДКоміте-

ЗНОВУ ПЕРЕВОРОТ В СИРІ

ПРЕЗИДЕНТ І ПРЕМ'ЄР ВЕНГІ; ВЛАДУ ПЕРЕБРАВ КОМІТЕТ ОФІЦЕРІВ

Дамаск, Сирія, 15 серпня. Вчора рано група військових старшин, бувших співробітників президента, маршала Гусні Заїма, що разом з ним доконала військового перевороту в країні при кінці березня д.р., тепер знову зробила переворот та, захопивши владу, відразу розстріляла Гусні Заїма його прем'єра Мозена ель Варазі. Інші вістки подають, що маршал Заїма агитув в боротьбі. В комуністичній офіцерів, який перебрав владу аж доки не буде „встановлений легальний, законодавчий уряд“, говориться, що перевороту доконано тому, що Гусні Заїм зрадив обіцянки, які дав під час попереднього перевороту та заяв ще більш корупційну владу і загрожував закордонним стосункам країни.

ЗА ВИМІНУ ОБОРОННОГО ВИРЯДУ З КАНАДОЮ

Вашингтон. — Конгресмени виявляють загальне одобрення плану для злиття військо-вих постачань з Канадою, як це предложив секретар оборони Луїс Джансон на засіданні кабінету 12 серпня. Він виявив, що канадці хочуть замінити воєнні кораблі, літаки, амуніцію для зброї малого калібру й інші матеріали, потрібні для оборони. Така виміна втримала б теж нетиками канадські резерви доляри, не зважаючи на те, що оборонні потреби були б заповнені. Питання постачання оборонних матеріалів і виряду для Канади не має безпосереднього впливу на програму постачання воєнного виряду для закордону. Комісія палати репрезентантів приготувала резолюцію над цією справою вже на 15 серпня. Надіється, що буде схвалена повна сума в висоті півтора біліона долярів.

У СЕНАТІ ІДЕ ДАЛЬША АКЦІЯ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ФОНДІВ НА ОЗБРОЄННЯ ЄВРОПИ

Вашингтон. — Поважна група яких 25 сенаторів рішуче стоїть за те, щоб обтяти фонди на озброєння Європи, яких домагається президент Труман. Сенатор Артур Г. Ванденберг пішов у розріз з своїм братанком, ген. Гойт Ванденбергом, який як голова повітряного штаму, підтримує домагання президента.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕКСПЕРТИ ШУКАЮТЬ НАФТИ В ІТАЛІЇ

Медіолян, Італія, 15 серпня. Тут повідомлено, що американські спеціалісти роблять тепер розшуки за джерелами нафти в околицях міста Комо в Північній Італії. Про знахідку багатих джерел нафти в долині ріки По повідомлено вже раніше.

ПРАВІ ПАРТІЇ ПЕРЕМОГЛИ У ВИБОРАХ В НІМЕЧЧИНІ

ПОВНА ПОРАЗКА КОМУНІСТІВ; ГОЛОСУВАЛО ПОНАД 75% УПРАВНЕНИХ

Франкфурт, Німеччина, 15 серпня. — Праві німецькі партії віднесли велику перемогу у вчорашніх загальних виборах до західно-німецького федерального парламенту — Бундестагу, що відбулися на демократичних засадах вперше від 1933 року, коли владу в Німеччині був перебрав Гітлер. Виборці недвозначно відкинули не тільки комунізм, але теж соціалізм, віддаючи свої голо-си у великій більшості на консервативних християнських демократів. Сьогодні вранці раховано всіх 19,848,114 ви-даних голосів, з чого, згідно з першим повідомленням аген-ства Асошіетед Прес, на пооди-ноки партії припадає: хисти-янські демократи — 7,307,028; соціальні демократи — 7,029,352; вільні демократи — 2,839,447; комуністи — 1,379,514. Р останньому радіоповідомленні, поданому сьогодні в год, б-тів-рано, стверджується, що по-одинокі партії здобули таку кількість мандатів: Християн-ські демократи — 141; соціаль-демократи — 131; вільні демо-крати — 52 і комуністи — 15. В першому повідомленні пода-валося, що комуністи здобули тільки 6 мандатів. Християн-ських демократів підтримували теж цілий ряд локальних партій. Демократично-консер-вативної коаліції в парламенті, що мали б рішальний голос в першому уряді новоствореної західно-німецької федератив-ної республіки. Такий вислід виборів з помітним вдвоєнням прийняли американські власті в Німеччині, як і ввесь амери-канський загаль. Стверджуєть-ся, що у виборах вваля участь понад 75% всіх управнених до голосування, що вважається за дуже високий відсоток. Ви-бори в усіх місцевостях прой-шли з повним спокоєм. Мос-ква відразу пробує дисреди-тувати ці вибори, називаючи їх „американською імперіалі-стичною комедією“, правдопо-дібно маючи на увазі свою власну виборчу практику. Ви-борам в Німеччині приділяють-ся в світі велику увагу, вважа-ючи саму проблему Німеччини центральною не тільки в євро-пейській політиці, але й в те-перішньому протистивстві між демократіями і Совстами в сві-товому масштабі.

МОСКВА ПРО „ПІДЗРІЛІ АКТІВІСТЬ“ У ФІН-ЛАНДІ

Москва, 15 серпня. — На під-ставі повідомлень советської преси, закордонні спостерігачі передбачують можливість нової агресивної акції Совтів у Фінляндії. Діло в тому, що советська преса в останньому заговоріла про „підозрілу актив-ність“ у Фінляндії адовж советського кордону. Це мало проявитися в тому, що фінські студенти в цілому ряді місце-востей у безпосередньому від-даленні від советського кордо-ну мали влаштувати „табори“, що їх в Москві називають „вій-ськовою підготовкою“. Фін-ські студенти відомі зі свого проти-комуністичного настав-лення.

МОСКВА СКРИПЛОЄ СВОЮ БАЗУ НА ШПІЦБЕРГЕНІ

Грін Гарбор, Шпіцберген, 15 серпня. — На цьому острові, що є під норвежською суверен-ністю, існує єдина советська громада поза залізною засло-ною, що є рівночасно важли-вою советською стратегічною базою. До цієї колонії мають доступ закордонні кореспон-денти і вони стверджують силь-ну її розбудову, в яку Совети вкладають багато зусиль і гро-ша.

КОНСЕКРАЦІЯ ДВОХ ЧЕСЬ-КИХ ЄПІСКОПІВ

Прага 15 серпня. — Не зва-жаючи на всі погрози комуніс-тичного уряду, в словацькому місті Трнава відбулася вчора консекрація призначених Ва-тиканом двох нових єпископів. В урочистостях взяла участь ціла Рада Католицьких Єпис-копів Чехословаччини та око-ло 12,000 вірних. Не було, на-томість, архієпископа Йозефа Верана, що є під-арештантом уряду в його резиденції. Полі-тику не інтервеновала в самій урочистості, натомість було здержано всі потяги, що йшли до Трнави та провіряно до-кументацію всіх, що пробува-ли дістатися туди іншими ко-мунікаційними засобами.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
Ha рік \$7.00	One year \$7.00
Ha рік \$3.75	Six months \$3.75
Ha рік \$2.00	Three months \$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛОГІКА ФАКТІВ

У французькому місті Страсбург продовжує свої наради перша дорада Асамблеї Ради Європи, перша спроба загально-європейського парламенту, яка мала б здійснити довгі мрії найбільш відповідальних державних мужів та найкращих синів своїх народів про єдність між людьми і народами, як першу передумову тривкого миру і невинного прогресу.

Сама ця Асамблея та її наради ще не мають рішального практичного значення, бо все це є тільки в першій стадії формування, все є тільки тим, що можна б назвати першою спробою. Але на тим більше далекойдучі висновки дозволяє сам перебіг нарад та думки, що їх там висловлюється.

Едвард Ерйо, відомий французький державний муж, відкриваючи першу сесію цієї Асамблеї назвав об'єднання європейських народів "логікою історичних фактів" та "моральним обов'язком" всіх людей і всіх народів. Під цим кутом висловлюють свої думки й інші відповідальні представники. Їх зокрема підкреслив Вінстон Черчилль в своїй промові минулої п'ятниці, зв'язуючи з цим ще цілком виразно спільний обов'язок оборони всього того, що ще вартісного має людство.

Справді, бо велику логіку історичних фактів можна добачати в цьому, що довершується в Страсбурзі. Першим і головним фактом в цьому є загальний розвиток, в наслідок якого світ став рішучо за малим на те, щоб в ньому могли жити і керуватись виключно "своїм богом" всі народи, не оглядаючись на своїх сусідів. Це для їхнього власного добра. В цій атомовій добі "абсолютна суверенність" кожної країни може стати причиною повної загрози її самої та цілого світу. Гасло "єдність, а не роздробленість" відноситься сьогодні до кожного народу зокрема і до всіх націй разом.

Це, що довершується тепер в Страсбурзі, є — як сказано — тільки початком, тільки першою спробою. Там тільки формується ідея, конкретизується принцип. До його повного здійснення може бути ще далека і важка дорога, вона може забрати ще багато часу і трудов та вимагати багато жертв. Але Чорчилль, відкриваючи першу сесію цієї Асамблеї, висловлює тої ідеї та стверджує, що для неї власне, "б'ються вже мільйони сердець звичайних людей по цій і по тій бік залізної заслонки".

Половина Європи сьогодні ще не має фізичної можливості висловити в тій справі свою свободну думку. Між цими народами є теж наш "старий край" — Україна. Вона і її сусіди сьогодні не можуть брати участі навіть в цьому першому етапі практичного здійснення логіки історичних фактів. Перед ними ще важкий шлях боротьби за визволення від насильного "об'єднання" в одній страшній неволі. Без них і без їх визволення Рада Європи ніколи не може досягнути своєї кінцевої мети і тому теж одною з її найближчих цілей повинна бути допомога визволенню змаганням поневолених європейських народів. Тут повинні своє зробити і ті представники поневолених народів, що можуть свободно говорити та що мають на це право. Ми є свідками, як по цілому світі лунає тепер український голос. Він ще далеко не такий сильний як міг би бути, якщо б "логіка історичних фактів" та історичної konieczності, отже об'єднання всіх в змаганні до одної мети були довершені між самими українцями.

В цьому напрямку нам усім треба безупинно працювати, бо тільки так можна буде довести логіку історичного факту існування України й українського народу як одного з головних подвигників людського поступу та одною з головних передумов тривкого миру. Як довго Україна не займе того призначеного їй долею місця, так довго не матимуть повного практичного значення жадні європейські ані навіть світові Ради. Це, власне, виказує логіка історичних фактів.

ОЖИВЛЕННЯ БІЗНЕСУ

Населення околищ: Вилко-Бері-Скентону, у Пенсильнії; Москігон, Мінн.; Ютика-Ром, Н. Й.; Бріджпорт, Конн.; Провіденс, Р. Ай.; Вурстер-Нью-Бедфорд, Масс.; Комберленд, Мд. і деяких інших радо прийняло до відома вістку, що для їх областей федеральний уряд призначить фонди на оживлення бізнесу з метою створити нові джерела для безробітних. Ці околищі мають першество тому, що там безробіття дійшло до 12 відсотків населення. За ними прийду на чергу інші, де безробітних менше.

Це вказує теж, що в згаданих околищах "немає бізнесу". Бо коли є бізнес, то є й праця.

Отже хоч-не-хоч треба признати, що бізнес, попри свою головну ціль, тобто продукцію й постачання виробів в різні сторони для витку консументів, спонукає ще й свою природну місію, тобто дає людям працю, що є підставою добробуту.

Коли уряд дає фонди на якийсь, наперед не передбачений бізнес, то це дійсно тільки виймає, бо в нашій країні уряд в засади не займається підприємствами. Однак Акт про Затруднення з 1946 р. дає урядові підставу до такого вимку. Цей акт має на меті не вишукувати безробітних, але дбати про розбудову, побудову, оживлення й посилення підприємств, у яких робітники міг би дістати zatrudнення. Оце й причина, чому Вільям Діам-Брав 12 найбільш важких у працю околищ, щоб забезпечити їх перед дальшим безробіттям.

Таку хвилину допомогу називають часто "паліативом" — штучним ліком для хвильової заспокоєння болячки. Та коли йдеться про засоби на дальшу мету, то такі треба подумати про способи постійного втримування бізнесу на національному рівні. Як це зробити, наприклад, придумано суспільне забезпечення. Ця ідея злучена теж зі спробами недопустити до економічної кризи, яку в Америці називаємо депресією. Нею вже займається конгрес, щоб у своєму часі вийти з відповідним законодавством.

Конгрес уже відбуває студії над забезпеченням інвестицій приватних людей. Це значить, що конгрес дбає про втримання американської традиції, що приватна людина, а не держава, має вести бізнес. Конгрес мав би тільки знайти вказівки, де інвестувати гроші; кілька робітників треба zatrudнювати в підприємствах, щоб власникові виплачувалося вести бізнес; як приновитися до вимог уряду в справі постачання грошей на його потребу і як допомогти людям з низькими доходами.

Такі студії на більшу скалку будуть ведені в вересні й жовтні, а як покажеться потреба,

то проважуватимуться до кінця року. Їх вестиме спільна конгресова комісія Економічного Звіту. Комісія була придумана в Акті про Затруднення з 1946 р. на чолі протибачи Президентській Раді Економічних Дорадників.

Коли студії будуть закінчені, то на їхній підставі має бути переведене законодавство, яке дасть урядові право управляти новими бізнесом; звільняти федеральні фонди для втримання повного zatrudнення і давати напярм для позичок.

Це є план уряду для використання приватних капіталів на оживлення, управління й безпеки внутрішнього бізнесу.

Однак, згідно з четвертою точкою інавгураційної промови президента Трумана, Америка підіймається місію для розвитку відсталих країн. У чужині, в першу чергу південно-американській республіці, мають піти американські факції й приватні капітали.

Американські бізнесмени раді інвестувати закордоном свої капітали, як це вони робили в минулому, однак попередні досвіди зробили їх обережними. Одна й друга світова війна просто змела білізнові американські інвестиції і навіть нема надії, щоб за них колинебудь можна було дістати відшкодування.

Пам'ятаючи на такий досвід, секретар скарбу Джан В. Снайдер вийшов з планом, щоб американський уряд гарантував за приватні американські капітали, вкладені в чужині підприємства. Гарантія не мала б наражувати Америка і сь кий скарб на втрату, але Експортно-Імпортний Банк мав би постаратися за забезпечення проті ризику в таких інвестиціях. Цей банк мусів би бути створений як спеціальний фонд, який би гарантував американським бізнесменам інвестувати свої капітали закордоном для розбудови тамошніх відсталіх околищ. Таке забезпечення це складна справа, бо вимагає, між іншим, перевірки законодавства кожної країни, в якій мали б оперувати американські підприємці або тільки їхні капітали.

Деякі краї просто забороняють інвестицію з закордону; інші вимагають строгої запоруки, що чужинні капітали не будуть конкурувати з місцевими; ще інші дозволяють на конфіскації закордонних інвестицій серед деяких умов.

Така острожність майже всіх країн є самосрозуміла. Однак тепер приходять часи, коли само існування незалежних країн є загрожене саме тому, що в них господарство на-

Улас Самчук.

МИСТЕЦТВО ЯК ВІЧНІСТЬ

Здається, в українській Америці не має більш абстрактного і недоторкального поняття, як поняття, що зв'язане з усім, що є мистецтвом. Маю на увазі мистецтво всіх родів — слова, барви, тону і побути. Буваємо часто на зборах, засіданнях, вічах, імпрезах; говоримо, чуємо і бачимо, але уважне око спостерігача не вловить там чогось, щоб нас, як людей, повносило від речей до над речей. Майже ніде і ніколи не говоримо про мистецтво, навіть, коли маємо до діла зі співом, чи музикою, не говоримо вже про слово. І ще проситись на язык — це помічається не лише в середовищах найнижчого інтелектуального рівня, а навіть — хай вибачать великості — в середовищах, від яких хотілося б сподіватись відмінних задивлень на ці справи.

Чому так є? Загальний духовий клімат? Технізація? Матеріалізація? Можливо. Це правда, що американець взагалі досить пісна істота, беручи його, як явище духове. Він прийшов на цей континент не малювати Мадон, а робити торгівлю "бізнес". Люди першої Америки це були люди великої нації з великим минулим. Расово вони були всебічно обдаровані. Відчужені від берега своєї Британії, він вступав на беріг Америки весь налитий прагненням підкорити і засвоїти собі цей новий простір. Це було не легке завдання і він не робив собі з цього ніяких ілюзій. Він тісно замикав в собі всі "сентименти", брав, полюсував, здобував. Коли було треба не гребував силою. І нарешті він переміг, переміг по всій лінії, і не лише переміг, але завоював, завалив цивілізацією весь цей простір, виступивши в історії світу спосіб. Але за той час він і не чув, що він щось стратив. Він стратив змисл до чогось такого, що життя не лише "матеріалізує", але його дає. І тепер люди всього світу кажуть: Америка скучна земля. Там жити скучно. Що з тих хмародерів, з тих авт, з тих палаців. Там пахне скука.

Американець дуже швидко ходиться в відсталім стані, а нема фондів на його розбудову.

Загроза большевицької пропаганди у таких країнах спонукує їх зробити перевірку своїх минулих і знайти способи для допущення американських капіталів з користю для самої країни і з забезпеченням для американців. Якщо це буде переведене, прийде оживлення бізнесу на світову скалку з користю для всього людства.

В цьому зорієнтувався. Живий змисл розуміння явищ властивий його расі підказав йому дуже швидко, що його скука походить від зпіння його духа. Недавно в американському журналі для німців в Європі "Американише Рундшау" була поміщена більша стаття відомого французького письменника Андре Моруа, де він порушив якраз цю тему. Вражливий на подібні явища француз, проживши в Америці дев'ять років і маючи стичність з найвиразнішими представниками американського інтелектуального світу, він перевів аналіз духового розвитку цього народу і прийшов до висновку, що Америка дійсно аж надто матеріалізувалась. Вона "забула" за гарне, а обмежилась до вигідного. Її гарне прибрало своєрідні вальори. Себто, воно втратило в очах американця матеріальну цінність. Він позбавився патосного гарного. І далі Моруа зазначає: як довго Америка була сама в собі, так довго вона могла бути вдоволеною з такого стану речей своєї духової культури. Але з часом, коли вона прорвала свою замкненість і пішла у світ, вона зрозуміла, що світ можна підбити технікою, але технікою не можна зискати його серця. Навпаки. Саме — коли світ чогось американського боїться, це її технізація. Це її страшний, переборщений матеріалізація, її спіння. І тому під сучасний мент Америка починає плекати в себе мистецтво. Література, малювання, музика, скульптура, театр — ось місця, де плекається чар людської душі, її невинна свіжість, її творчі порухи. Мистецтво, висловлюючись зрозумілою для американця мовою, є її вітамінізуючим фактором здоров'я і свіжості душі. Казали, що це дає спорт через здорове тіло. Так, але "спорт" нашого часу це не розвивання тіла, а його вбивання. До всього вбивання разом з душею, бо коли, свого часу англієць грав свій гольф, він грав його сам своїм тілом і своїм духом. Зараз він лише сидить на гриші і кричить дивлячись, як там десь бігає одиннадцять хлопців, або змагається двох борців. Коли він позаймається таким "спортом" своє життя, розуміється він, крім ревматизму і абсолютної душевної порожнечі, не здобуде собі нічого більше. Отже нація з таким "духовим" вихованням поволі, але певно обертається у націю пухлого і блідого тіла і зовсім вимерлої душі. Америка це знає. Америка пробує рятуватись. Америка дивиться доокруги себе і нарешті вертається до Шекспіра,

до Гете, до Вагнера, до філософії... І Моруа навіть переконаний, що вона матиме і тут успіх.

Це Америка взагалі. Нас же цікавить більше наша українська Америка. Мої шановні друзі американці, що перебувають довше на цьому континенті, іноді не мають досить сили, щоб приховати свого поблажливого відношення до таких явищ, як мистецтво. Звичайний механізм, що біжить вулицею швидко і кількох десятих миль на годину і що виробляється серійно, як бляшаний гудзик, може викликати в очах людини іскру захоплення в той саме час, як твір мистецтва, який би він не був, ніяк не спроможний викликати які-будь порухи в душі тієї людини. Суть справи ясна. В тій душі погас один елемент, можливо, найсуттєвіший, той, що утримує душі людей в стані вічної свіжості і активного поготівля. Мистецтво, перше душі людини, ніяк не сентимент і забобон, це всього-на-всього частина її життєвості, її життєвості, що дійсно, вітає, що впливає на творчу функцію людського інтелекту. Як це не дивно, а Шекспір помагає Едісонові робити його винаходи, до чого признається винахідник. Мистецтво, перше поруху фантазії, інспірує нові порухи думки, осягає і об'єктивне саме поведінку особи. Ті люди, хто б вони не були, і який б їх фак в житті не заступали, вони завжди мають перевагу над тими своїми колегами, що позбавлені такого якраз складника своєї душі. Чому, наприклад, Фридрих Великий, грав на флейті. Чому Наполеон любив поезію. Чому Черчілль малює картини. Чому Рокіфелер збирає картини. Все те в очах звичайного обивателя може показатись звичайною химерою тих людей. В дійсності це вияв присутності в їх душі якраз того самого складника, який є мистецтво і, не будучи справжніми творцями мистецтва, вони все таки не могли втримати, щоб не виявити себе у всій своїй многогранності, так, як того вимагає від них їх всемогуча природа.

І кожна людина, наколи вона є хоч трохи живою в мисленні, вона має в сокровених тайниках свого святого-святых тіла саму життєосвіжаючу нотку. І ще одно дуже важливе ствердження: ті властивості людини мудра завжди в собі підтримує, плекає, не дозволяє їм загаснути, намагається передати з роду в рід, по своєму їх генералізує. Є люди, що як не свідомістю, то інстинктом чують в собі ці первинні і вони ними виповнені. Вони свіжі, вони цікаві, вони по своєму яскраві, вони мають

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕННЮ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

93)

III. ...Феодосія метушилась, як розгнута велетенська мурав'я. Лазарети, міські установи, запліні штаби й обози, запасні військові частини, окремі групи приватних громадян — усі поспішали до пристані, де вантажився великий океанський корабель.

На березі творилося щось неймовірне. Чоловіки, жінки, діти, офіцери й солдати, здорові й поранені з криком і гамором юрилися біля посадок на човни, що курсували між берегом і кораблем. Вони штовхалися, погрожували один одному зброєю і словами, аби тільки продертися до човнів і залишити берег.

— Дозвольте, милостиві государи, большевики ще десь за-Джанкою, а ви таку паніку, запаніку, чиняєте, наче вони халпають уже нас за плечі! — кричить старий полковник на молоді людей, що заду натискали на човні.

— Панове! Треба бути джентельменами, а не хамаєми! спочатку дайте змогу навантажитись жінкам і дітям, а потім уже чоловіки, — вигукую товста пані в каракульовому пальті. — Коли гинув "Титанік", чоловіки трималися, як справжні лицарі, щоб давати місце потопаючим біди жінкам, а тут таке ха-

ство!.. — Але дами з "Титаніка" не тягли з собою пуделів і по десять пакунків вантажу, як тягнете ви, мадам, — відповідає їй кілька голосів із юрби.

— Правильно сказано! — підтверджують заду, і ще дужче йатискають один на одного.

— Панове, не творіть паніки, всі будемо на кораблі! — заспокоює старий полковник. — Якщо навіть і прийдуть большевики сюди, то не раніш, як післязавтра. Всі встигнемо навантажитись і залишити Феодосію. Самі знаєте, що паніка тільки губить усяку справу...

Але його мало то слухав, бо на березі з'являлися нові втікачі, і хвилювання посилювалися. Прибув якийсь інтендантський обоз і почав "самоліквідуватись". Коней впрягли й пустили на майдан, а майно стали нести до пристані: борошно, цукор у мішках, скриньки з салом і ма-

ронами, рулони підшвиної шкіри, тюки з англійським умундуванням...

Юрба на пристані захвилювалась:

— Ніякого майна на корабель ми не пропустимо, поки всі люди не навантажаться!

Інтендантське майно було покинуто на майдані, а його господарі приєднались до юрби, що чекала вантаження.

Недалеко від пристані почали вже збиратись дівчата з міста, хижими очима поглядаючи на покинуте.

Хтось звернувся на дітей увагу: — Ось вона де, грабіжниця, ка стихія нашого народу! Ше, так би мовити, з кобиди шкури не знято, а вони, як щенята, вже стоять та оближувуться. Ось де треба шукати коріння большевизму!

Йому відповідала літній чоловік в уніформі військового лікаря: — Інстинкт мародерства й грабіжництва народ наш носить у собі, як бацилу тифу.

І тільки створюється відповідні умови для розмноження її, людина захворює на пошесті: "бий і грабуй!" Я вас запевняю, що доки на большевизм не перехворіють, як на тиф, усі наші громадяни, хвороба ця не буде ліквідована. Імунітет виробляється організмом тільки після пережитої хвороби.

До пристані знов підплив човен і почалась чергова давка. З великим трудом дама з пуделем опинилась, нарешті, на човні і зчинила крик, щоб вантажники її варення та решту речей! (Дві валізки вона взяла з собою). Але на її крик і слюзи ніхто не звернув уваги, і човен поніс її по хвилях до корабля.

Паніка в місті посилювалась. Капітан англійського корабля попередив утікачів, що з заходом сонця він здійсмається з якоря і виходить у море. Це ще більш підіграло паніку і погнало людей до пристані. З валізками, вузлами,

скриньками, в зимовому й літньому одязі, молоді й літні люди бігли до човнів, лялялись, кричали, падали в воду, жінки впадали в істеріку...

До міської дівчорі приєднались ще кілька десятків доносних, і почали розгнати інтендантське майно. Хто хався за сало, хто за цукор, хто за борошно, умундування, шкіру. Якесь тітка схопила 30-кілограмовий мішок із білим борошном, не втримала його на своїй спині, і разом із ним упала під воза. Потім хурто підвелась, схопила згорток мануфактури і ристу побігла до міста. Підліток, років 14-15, схопив шматок білого брезенту і теж потяг його через майдан, а другий підмав пару коней, сів на них і чвалом погнав до Саригоя...

Розмיתий рулом марлі, метрів на 20, білів на майдані, на ньому весело бігали діти, шукаючи речей цінніших. Хтось із тих, що стояли ще на пристані, підкликав до

себе невеличку, замузану й босу дівчинку, дав їй у руки десятикілограмову банку з варенням і, сміючись, гукнув: — Марш! Марш! Валяй, дівчоро!

Дівчинка схопила руками банку і, зігнувшись в три погібелі, радісно поїгла її... Якесь два хлопці піймали пару коней, запрягли в воза з борошном і ристу й погнали їх у протилежний бік...

Коротко казавши, йшла велика преледія до большевизму.

Одні втікали від нього за кордон, інші кидались на граб'їж. Одні плакали, інші втішались. Одні боялись приходу червоних, інші їх чекали...

"Хто був нічим, той стане всім". Увечері того ж дня корабель з'явився з якоря і вийшов у море. Інтендантське майно, покинуте на пристані, а також варення в банках, залишене дамою, було "соціалізовано" й занесено.

Скиталець К-Я.

Політграмота баби Харитини

...Південне літо 193... року. Та ще й на Кубані. На цій благословенній Богом землі, де стільки природного багатства і стільки розсіяно по ній невинно вбитих. Де ще старі люди продовжують розмовляти чудовою українською мовою... мовою своїх пращів, що принесли її сюди з рин Запорізької Січі... Де ще збереглися традиції славного козацького минулого, спогади про лицарську славу кошових отаманів, які не заохотили бути рабами царя Петра, а потім Катерини й перейшли під «війну руку султана Турецького»... Але потім вони знов попали під «високу милість» царя православного, і турецька провінція «Черкес» перетворилася на «Область Кубанського Войска».

Пізніше більшовики скасували цю назву і Кубань назвали «Северо-Кавказський Край», а ще через пару років цей край був поділений на «Краснодарський Край» і «Азово-Чорно-морська Область»... Але Кубань залишилася Кубанню, населення її так і називає.

Так от на цій благословенній Кубані нам прийшлося деякий час ховатися від ГПУ (Господи Помилуй Убогих). А щоб заробити собі на хліб насущний, прийшлося піти на роботу по будівництву дороги, яка повинна була зв'язати внутрішні райони Кубані з Чорним морем... На цій роботі можна було не лише заробити пару рублів, але й дістати ще документ правдивий про те, що ти вже не «ліп», а дійсний, скажемо, бруковщик першої кляси, що виконує «стахановські норми»... А поки там приглядається на нас ГПУ, ми вже будемо мати можливість зникнути «офіційним порядком»... і випливати десь у Середній Азії якимось маляром, або скляром...

Але мова наша не про те, що можна було й ГПУ обхитити навкруги великого пальця, та ще й анекдоти про це йому розказувати. В цьому оповіданні мені хочеться розказати про «політграмоту» сторої-кубанської козацької Харитини, з якою мені довелося один раз добре порозмовляти...

Ця баба Харитина жила собі в станиці Ш-й при зяткові, якого ще не встигли «ліквідувати», як клас, бо він належав до «інородних», які поки що були на рахунок у більшовиків, як «свої». Пізніше і «свої» добре попало, але все ж таки відсотків 25 з «своїх» умудрилося якось вижити й дотягти своє мізерне животиння аж до останньої війни...

Так от якийсь нам прийшлося блукати по цій самій станиці Ш-й й шукати вулиці Карла Маркса, де тимчасово мав мешкати наш прораб. Отож йдемо ми широкою такою вулицею, що тяглася чотирма станицями, та й шукаємо його. Підходимо до одного двору, бачимо на подвір'ї пораяється старенька бабуня, а їй допомагає дівча років 10—12.

— Добрий день, бабусю! гукаємо їй з-за воріт.

— Доброго здоров'ячка, товариші! — обізвалася стара й подивилася у наш бік.

— Будь ласка, бабусенько, чи не знаєте, як називається ваша вулиця, по якій ми йдемо?

Баба Харитина піднялася на ноги, пучками правої руки втерла собі губи й розгублено глянула на онуку. Тільки тепер ми побачили, що вони лущили квасолу. Онук теж встала і зацікавлено почала розглядати нас.

— Параско, як наша вулиця називається, товариші питають, скажи їм?

— Вулиця Карла Маркса, — відповіла дівчина та усміхнулася. Баба Харитина глянула у наш бік і весело повторила: — Вулиця, каже онука моя, Марла Карса називається... Оце вже два місяці її так називають. А поперед була Станічною...

— Марла Карса? — розсмішило і нас і дівчину.

— А який у вас номер на вашому дм? — знов запитали ми у баби Харитини.

— О, Параско, а який у нас номер тепер на хаті? — збензтежено перепитала стара у своєї онуки.

— 1171 — вигукнула Параска й соромливо повернулася до нас спиною.

— А звідкіля ви, бабусю, так добре знаєте українську мову? Ви так гарно й соковито вимовляєте кожне слово, що просто можна заслухатися вами...

— А як же, товариші, наш прадід був колись правдивим козаком із самої Січі. Це наша «динамова» й так-то нею й помру... Сьогоднішня мова — та вже «штокає» по московському, а ми старі ще не мурасоме батьківської мови...

Ми знали, що не так давно хтось було пробував українізувати Кубанські райони, але «тов» Каганович так погрозив своїм політбюро-вським пальчиком, що всі українізатори порозбігалися хто куди зміг, а хто не встиг, того послали «лікуватися» від українства на Сибір... Українство ж баби Харитини було природне, і нам було дуже приємно з нею більше порозмовляти. Ми рішили попрощати у неї за гроші пару літрів молока. Вона трохи порозмислила, потім кивнула головою у наш бік і сердечно відповіла:

Будь ласка, як що можете, зайдіть на хвилину до хати та й закуйте трохи. Бачу, люди з далекої України... Мають тут на дорозі працювати? Так, так, заходьте, будь ласка...

Я і мій попутчик увійшли в хату, зняли з голів картузи, й ще раз привітали господиню дворі й хати. Хазяїця це побачилося. Вона глянула на

Параску, потім на нас і здивовано запитала:

— А хіба ви, синочки, не комуниці, що кепки познімали у хаті?

І баба Харитина благоговійно глянула на невеличку ікону, що висіла у темному куточку кухні.

— Так, бабусю, ми люди релігійні... Ми не безбожники... Шануємо віру в Бога, бо без Нього не можна жити на світі...

Баба Харитина і Параска здивовано слухали нас і своїм ухам не вірили. Потім старша раптово до Параски:

— Біжи-но принеси з комори глечичку молока вечірнього... Сідайте, будь ласка, у нашій хаті... Спасибі вам, що зайшли до нас... Просто не віриться, щоб такі молоді люди, а так шанували віру нашу... Хай вас Господь шанує, синочки.

Параска внесла молока, хазяїця порізала паляницю і ми стали їсти.

— Так, от, Параско, чуєш, що кажуть оці люди, що Бог?.. А не то, що ваші там оті всякі комсомольці та вчителі... безбожники... анцихристи окаянні!.. і пишуть, і говорять, і глузують над нашими святинами... Навіть оце соля, що ще не має повних 12 років, уже читає книжки про те, що немає Бога... Чуєш, Параско, що оці люди кажуть?!

Параска стала оправдуватися:

— Та хіба то я таке понасипувала... Вчителька веліла прочитати мені ці брошюрки про Бога, от я й читаю... А ви все на мене... А того... Остапа Вишню принесли тато з Станісовата...

Баба Харитина, розгнівано викрикнула на онуку:

— Мовчи ти мені, смаркачка. А то я тобі як дам, «остапа» по твоїй... то в тебе з неї потече така «вишня», що ти більше не будеш читати цієї жах нечистої силі... Як я прочитала цього Остапа Вишню, то ви знаєте, що одне хуліганство Бога виходить з його книжки... Негідник, хуліган і сквернословить Бога, Святу Трійцю, Матір Божу, Духа Святого...

Потім вона звернулася до онуки й так, щоб ми чули, погрозила їй:

— Гляди-но, Параско, щоб ти про цих людей нікому ані одного слова не буркнула, бо може вийти така «політграмота», що тоді вже й Бог не поможеть...

Дівчина мовчки кивнула головою і пішла знов лущити квасолу.

Баба ж Харитина стояла біля воріт, обіймаючи пальцями свої губи, і багаторазово читала стару головою, поки ми не зайшли за ріг сусідського двору.

«Політграмота» баби Харитини нас трохи схлювала, але за цим разом обійшлося без «Гепеві»...

МИСТЕЦТВО ЯК ВІЧНІСТЬ

(Довіщення зі стор. 2-гої).

барву і запах чогось, що цвіте. Натомість люди, що позбавлені цих властивостей піснi, сірі, байдужі, не творчі. Вони інколи і мають деякі успіхи, але ніколи надто великі. Іх побут сірий, іх думки ялові. Такі не відкривають ніякої Америки і не прославлять своїм іменем пам'яті людського роду.

Америка, будучи завадена банками і технікою, почала дуже швидко гаснути, як життєносно і життєдайно творча сила. Невдовзі американською пресою пробігла коротка, але тривожна нотатка, що дві третини нових патентів на винаходи останніх десятиліть походять з Європи. Америка мусить купувати таланти. А що буде, коли їх ринок вичерпається і там? Чому це так — питає себе американець і сам собі відповідає: тому так, бо Америка штучно гасила в собі перводжерела цих явищ. Інтелект, що подібні явища зумовлює, не може вдовольнитися скороченою книжкою, або спортивним грифом. Це все одно, що коли б ми наше тіло кормили самими м'ясними консервами. Від консервів вилітають зуби, але забуваємо, що інтелект має також свої зуби і вони можуть бути також страчені.

Українська ж Америка під цим оглядом бідна подвійно. Англієць, француз, німець, чи італієць, що своєю національною субстанцією складає ядро американської нації, в покликах минулого виріс в атмосфері великої духовної куль-

го... Як би я була не спалила цю книжечку, то ти, негідна, ще й досі б його читала...

— Та чого ви завжди до мене чіпляєтеся, все я роблю погано! — огризлася Параска й стала перев'язувати свій колоточко поранений мезинчик пальцем.

Баба Харитина продовжувала:

— Марла Карс вдумав комуно... Ленін — більшовиків... Сталін — колхозів... Гепева — голод... Щоб їм на тому світі, окаянним, по трудодням рахували, скільки їх будуть пекти на вогні... Не боюсь я нікого; мені все одно помирати на Сибірі чи на Кубані, а правду я всім буду казати — хай біси слухають... Хоч би на них прийшла якась чума або халера... Тоді б я їм показала б їхню «політграмоту»...

Подякувавши та заплативши бабі Харитині за молоко та хліб, ми стали прашатися й виходити з хати. Параска мовчки дивилася нам у слід, а хазяїця знов витирала пучками правої руки свої поморщені губи й тихенько на дворі гомоніла:

— Хай Господь Бог береже вас, милі мої синочки, від усякого зла... від політграмоти Марла Карса, Остапа Вишні, Леніна і Сталіна... а найбільше бережіть себе від Гепеві проклятої...

Потім вона звернулася до онуки й так, щоб ми чули, погрозила їй:

— Гляди-но, Параско, щоб ти про цих людей нікому ані одного слова не буркнула, бо може вийти така «політграмота», що тоді вже й Бог не поможеть...

Дівчина мовчки кивнула головою і пішла знов лущити квасолу.

Баба ж Харитина стояла біля воріт, обіймаючи пальцями свої губи, і багаторазово читала стару головою, поки ми не зайшли за ріг сусідського двору.

«Політграмота» баби Харитини нас трохи схлювала, але за цим разом обійшлося без «Гепеві»...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Шлях до волі

В Свободі з 14 липня ц. р. п. М. Чубатий порушив одну з важливих проблем, яка ще 30 літ тому назад, була мною пропалована на дискусіях «жартів найліпша».

Український нарід далеко скоріше об'єднався б до творчої праці над здійсненням одного ідеалу Волі, коли би сили його не були розбиті на партії.

Коліс в краю, на принагідних імпрезах так серед інтелігенції як і селянства та робітництва я виступав з кличем «геть партійництво з-поміж українських мас, хто творить партію, той ворог української справи».

Українці впродовж шість років неволі затратили спільну любов як державна нація. Цю любов і довіря до себе ми захищали, коли уші прошарки українського народу на цілій землі, створять одну партію, «українську партію», яка під українським проводом буде стреміти перше до осягнення Волі а опісля у вільній Українській Державі до створення такого уряду, в якому були би заступлені усі прошарки українських мас а тимсамим і партій.

Трагедію України ми не можемо порівнювати з жалким другим європейським народом, навіть з Ірландією чи Болгарією.

Україну роздерли на чотири частини і так Росія як і Польща чи Мадярщина та Румунія, старалися висмоктувати багатство України а для недоволених українських мас будували тюрми.

Наші предки, включно з нами, пережили такі національні катаклізми, які глибоко акоринилися в нашу кров і в наш характер і тому так легко ворогам над нами панувати.

Географічне положення і багатство України змушують нас з'єднатися в одну партію на так довго, як довго не буде осягнена Воля, про яку, щоб скоріше осягнути, треба освідомити маси.

Багато є ідейних творчих сил, але вони 75% часу і енергії зуживають на взаємне поборювання себе, спляючи тимсамим працю одиниць з здоровим глуздом.

Україна стане вільною тоді, коли того захоче 40 мільйонів українців.

Дмитро Дучинський.

БАЛЬШЕВИЦЬКІ САБОТАЖІ В ЮГОСЛАВІЇ

Белград, 12. серпня. — Югославська преса подає тепер цілий ряд інформацій про саботажі московських і комінформських агентів в югославських копальнях вугілля. Саботажі мали проявитися в тому, що доставлені Москвою і її сателітами копальняні машини не можна використати, бо вони не тільки не виконують роботи, але ще й серйозно загрожують безпечі робітників.

ОТЧЕ НАШ МОЛИТОВНИК

Друге видання Друкарні Об. ВАСИЛІЙ.

В гарній Мароко опраці — \$2.50
В білій опраці — 2.00
В червоній опраці — 1.75

МОЛИТОВНИК ДЛЯ БОСХ, imitation leather \$1.50

Замовлення враз з наклеєною листівкою слати до:

«SVOBODA»
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади наклеїть платити тільки американською валютною.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semanyuk
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumayko
Price 50 cents

Євгенія Винниченко-Мозгова в Нью Йорку

Перед кількома тижнями прийшла до Нью Йорку з родиною відома українська співачка п-ні Євгенія Винниченко-Мозгова.

Вона знала в Європі не тільки український, але й німецький, французький, бельгійський та голландський мови. Своєю драматичним сопраном здобувала вона симпатії музикального світу в оперних, естрадних та радіових виступах.

Пі інтерпретації українських пісень знайшла велике призначення в таких високої класи музичних критиків як вивезений і засуджений більшовиками композитор Василь Барвінський і товариш його недоволі композитор д-р Борис Кудрик.

Перший писав про виступи пані Мозгової у Львові в 1942 р. між іншим ось як: «Пані Винниченко-Мозгова поєднує в собі усі ті прикмети, що сплітаються так гармонійно у це невимовне словами поняття «Das ewig Weibliche». Це все ярке сонячне світло, а матово-ніжне, срібисто-тисне сяйво місяця та мерехтіння зірок у чудову тепло западну ніч. Не чужі пані Винниченко-Мозговій і сильніші драматичні акценти, які все ж таки на тлі загально більш ліричної її структури і вдачі не затрачують ніколи жіночої ніжності».

(Укр. часопис «Краківські Вісти» з 4. XII. 1942).

Композитор д-р Кудрик Борис під враженням співу пані Мозгової писав про її виступи між іншим так: «Кришталевий чистий голос, неперочно ніжна, м'яка інтонація. Те саме, чим мене мило вразила артистка в своїй появі і поведінці, перенеслося в царство тонів. Уявляю собі, що так співали хіба великі співачки великої давнини, оці славутні Каталіяні, Малібрани, Вільгельміна Предер-Девріянті, Грізі, Зонтагіні».

(«Краківські Вісти» з 4. XI. 1942).

Наведеного, здається, доволі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Організаційний Комітет підготував ЗАГАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ всіх українців 6. воєнки, які перебувають на території Злучених Держав Америки, й тому просить дуже всіх 6. воєників якнайскоріше подати свої адреси до «SELF RELIANCE»
33 East 7th St., New York 3, N. Y.
(для Комітету 6. військовиків).

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА Оповідань
в кольоровій обкладинці
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
«SVOBODA»
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Отримайтеся до відома членам 204 ВІДЛІЛУ

У. Н. Союзу, що чекає за дивіденду нікому не висилатися поштою, як також не колектуємо членських вкладок по хатах. Вкладки членські колектуємо кожної суботи, від години 7-мої вечером на галі під ч. 334 Іст. 14 вул. Рівночасно прохаємо тих членів, що мешкають поза Нью Йорком, щоб посилаючи членські вкладки чеками, виставляли чеки на ім'я секретаря відлду, W. HASIY Br. 204. Даліше на зборах поставлено, що член, який доміг до кінця один місяць, коли не вирішив свого догду, буде суспендований.

Прохається Шановних членів придержуватися точно вище поданих вказівок. — За Уряд відлду 204 У. Н. Союзу:
Адв. М. Гаврилко, предс.; М. Свух, кас.; В. Гасіа, секр.
Адреса секретаря:
W. Hasiy, 527 E. 12th St., New York 9, N. Y.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІН ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба й ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоб заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
- ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для 2. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
- МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича — 15 ц.
- МАЛИЙ КАТЕХІЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
- ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

Замовлення слати:

«SVOBODA»
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! — ШІКАГО, ІЛЛ.!

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Відлду У. Н. Союзу число 22, 33, 106, 125, 139, 176, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 379, 415 і 425 з ШІКАГО, ІЛЛ.; відлду 80 з Келумет Сіті, ІЛЛ.; відлду 335 і 354 з Гарвей, ІЛЛ.; відлду 111 і 437 з Джоллет, ІЛЛ.; відлду 68 і 452 з Іст ШІКАГО, ІЛЛ.; відлду 107 з Гемонд, ІЛЛ.; і 100 та 346 з Гері, ІЛЛ., просять вислати делегатів й урядників на збори в справі

55-ЛІТНОГО ЮВІЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

— Збори відбудуться —

В СУБОТУ, 20. СЕРПНЯ 1949

В СОЮЗОВОМУ ДОМІ,

841 N. Western Avenue, Chicago, Ill.

Рівночасно повідомляється, що дня 28. серпня, в неділю, буде відправлена на захід, а дня 29. жовтня Служба Божа в наміренні бл. п. Миколи Мурашка, головного передсідника У. Н. Союзу.

Стенан Куропас, гол. контролор
Тарас Шікула, гол. радний.

Від повоєнного до мирного господарства ЗДА.

Помічник секретаря державного скарбу, Едвард Г. Фолей, в своїй недавній статті писав про господарське положення країни. В тій статті він пояснює бажане зменшення господарського темпу й збільшення безробіття, необхідним переходом до нормальних економічних умов, за яких Америка росла і процвітала. Він передбачає добу великого збільшення економічних можливостей для всіх американців. Це передбачення опирає на спостереження американського життя сьогодні.

Повернемося згадує про збільшення ринку в наслідок збільшення числа населення. „Тепер в Злучених Державах с населення на 17 мільйонів більше ніж перед війною“, каже він. За останні 10-ліття населення приростало стільки, скільки населення мають шість найбільших міст — Нью-Йорк, Шикаго, Філадельфія, Дітройт, Лос-Анджелес та Клівленд.

Подруге, Фолей згадує наслідки широкого переміщення населення, спричиненого війною. Нові й старі збільшені громади потребують нових шкіл, шпиталів, доріг, мостів, крамниць, електричних станцій. Існуючі заклади — занедбані в часі війни — треба наповнити, або замінити іншими. Треба перебудувати, або побудувати нові автомобільні шляхи, аби задовольнити збільшену потребу. Помимо того, населення країни домагаться постійного поліпшення рівня життя.

Нові технічні удосконалення та винаходи, на думку Фолей можуть викликати індустріальну революцію, не менше тої, яку в свій час викликали автомобіль та літак. Великі зміни у виробництві, в сільському господарстві, в медицині, біології та хемії може викликати використання атомової енергії. Нові винаходи, як пеніцилін та стрептомисин вже примінюються в медицині, як рівнож і нові засоби боротьби зі шкідниками в сільському господарстві.

Гумова індустрія, яка головною обслуговувала автомобілі, має перед собою нові приміненя. Наприклад, спеціальна гума, подібна до вати, має широкий попит для крісел, подушок, матеріалів.

Треба згадати також різні металеві сплави, пластику та

інші синтетичні матеріали, винаходи щодо огрівання та контролю температури — все це підкриває нові можливості, які можуть замінити багато з тих річей, що с тепер в щоденнім життє.

Американська індустрія, як каже Фолей, має заклади і знаряддя для вироблення нових продуктів. По війні інвестовано 75 мільйонів доларів на нові спорудження. Нові плани на 1949 та 1950 роки вказують, що американська індустрія на тому не стане, що нові інвестиції переважуватимуть всі, зроблені до війни.

Звичайно, для того потрібна покупна сила населення й американці її мають. Загальний прибуток населення виноситься 214 мільйонів доларів річно. Заощадження обраховують на яких 200 мільйонів доларів. До того треба додати заощадження у формі аскураційних поліс, державних та приватних облигацій і т. п.

На думку Фолей, запорука успіху американської індустрії в скорому будучому полягає в тій обережності, яку проявляють у фінансовій політиці банкири, промисловці і приватні особи. Це стримало спекуляцію, яка могла виникнути після війни. Американське господарство має тверду основу в цей період переходу до мирних умов.

Загальна Рада.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

Uncle Sam Says

Thousands of farmers have found that the safest, surest crop in the world is U. S. Savings Bonds. These Americans are building today for their tomorrow with Savings Bonds. They realize that this is their opportunity, the chance to make their dreams come true, such as becoming the proud possessor of more land, the latest machinery, home improvements, or a nest egg of security on which to retire. All of these can be yours also by planting your dollars now in the crop that never fails. **YOU OPPORTUNITY** today is the U. S. Savings Bonds Opportunity Drive. Start saving today at your bank or post office. U. S. Treasury Department.

ЗАМАХ НА МАРШАЛА РОКОСОВСЬКОГО В ПОТСДАМІ

20 ВИСОКИХ СОВЕТСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ЖЕРТВОЮ ПІДЛОЖЕНОЇ НІМЕЦЬКОЇ БОМБИ

Гамбург, Німеччина, 15-го серпня. Контрольована британцями місцева німецька газета „Вельт ам Зонга“ повідомила з достовірних джерел, що ще в дні 25-го липня в советській головній квартирі в Потсдамі біля Берліна виконано бомбовий замах на советського головнокомандуючого, маршала Константина Рокосовського, який вийшов з життям тільки тому, бо не взяв участі у влаштуваному для нього прийнятті. Вибух підложеної там бомби мав вбити, натовість, 20 інших високих советських старшин, між ними і команданта Потсдаму, генерала Віргінніна. З джерел американської розвідки по твердують вістку про експлозію бомби, хоча не можуть підтвердити подробиць замаху. Зі советської квартири в Потсдамі відмовили будь-яких інформацій.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ДОМАГАЄСЯ БЕЗУМОВНОЇ КАШТУЛІЦІ ПАРТИЗАНІВ

Атени, 15 серпня. Рівночасно з успішним розвитком генерального наступу грецьких військ на сили большевиських партизанів в горах Гримальос та зі здобутими вже великими успіхами в цій акції, грецький міністер війни, Панайотіс Канеллопулос, виявив знову в інтерв'ю урядові умовини для комуністів, що здадуться. Він заявив, що „бутигвинники мусять насамперед здатися“ та що уряд не прийме будь-якої дискусії про умовини здачі. Проте він закликає, що до цілої маси партизанів, які здадуться, будуть застосовані постанови Женевської Конвенції а проти їх родин не буде жадних репресій. Партизанські провідники, натовість, будуть суджені як зрадники і воєнні злочинці.

КУРКУЛЬСЬКА ВІЛІЯ

ЗБІРКА НОВЕЛЬ ДОКІЯ ГУМЕННА

Зміст: 1. Пахощі польових квітів; 2. Сосна чекає чуда; 3. Барбос Пятій; 4. Куркульська вілія.

Ціна 15 центів.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОВОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

Кожний, хто бажає, щоби прислав ним оголошення пошукуючи родину і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,

P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислав ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одрядове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, ОГАІО.

Видання Річниця.

За ініціативою Організації Оборони Чотирьох Свобід України дня 3 липня 1949 р. відсвятковано 8-му річницю Відновлення Української Держави з 30 VI. 1941 р.

Салі Українського Народного Дому виповнилася українським громадянством Клівленду й околиці і почали жваво проглядатись програми. Свято відкрито Американським Гимном, що його відспівав мішаний хор укр. грек. кат. церкви під керівництвом дяка-вчителя п. Кнапа. По відспіванні американського гимну виступив новозорганізований п. Панасом при ООЧСУ мужеський хор, котрий відспівав „Не пора“.

Треба зазначити, що обидва хори виконали співів точки на високому рівні. Мішаний хор під керівництвом п. Кнапа гарно відспівав „Засяло сонце золоте“, „Живи Україно“, а також мужеський хор під керівництвом п. Панаса відспівав „Ми йдемо в бій“, „Вже вечір вечорі“ (пісня УПА). Найбільше враження зробила на публіку сольо-співачка панна Віра, що прибула недавно з Європи та відспівала пару пісень при аккомпаніменті панни Волянської. Максим Задонний відчитував Маніфест з 1918 р. і Акт відновлення проголошення самостійності 1941

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР ПІД СОВЕТАМИ

(Українські Приповідки-Частівки)

Зібрав Гр. Сенко

Ціна 25 центів.

З цих приповідок кожен може переконатися, що думка української нації про комуністичний устрій в Советському Союзі.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОВОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ПРАКТИЧНИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ І АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВАР

Найбільше уживаний словник в американській школі, в домашній англійській мові.

Завдає Г. ПЛЯЧКО.

Ціна 75 центів.

THE NEW PRACTICAL UKRAINIAN-ENGLISH AND ENGLISH-UKRAINIAN DICTIONARY

giving the pronunciation of the most used English words in Ukrainian sounds.

By H. PLATSKO

Price 75 cents.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОВОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРНІ ВІДПІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — В місяці серпня збори Т. Д. Діорон, від 988, на Фуд-Челсі вилася буде зібрати за-суд, І. Гунало, в період 21. серпня, до Сл. Вонд, в год. 10:30 перед по-люддям, в церковній галі, 1745 Ва-шington Ave. В Бронкс мешкає ба-гато скитальців та мало хто думає про свою будучність з думкою, що поверне в рідний край. Але заки не може статися, забезпечте себе в У. Н. Союзі. Тов. Діорон має свого дикара Я-ра Ярослава Макарушку, котрий виступив як скиталець до Союзу з цілою родиною і відповів на питання членів аплікації, так, що не треба нам йти до Нью-Йорку. — В. Мо-ровоніч, секр.

СТ. ЛІС. МО. — Вр. св. Воло-димир, від 179, повідомляє своїх членів і членів, що значний збір відбудеться в суботу, 20. серпня, в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Дой, 2838 Magnolia Ave. Просимо членів прийти. — За уряд: М. Тильович, гол.; М. Кудичинський, кас.; М. Па-рацхак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20. серпня, в год. 7:30 ввечір, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френк-ліна ул. Просимо членів прийти на ці збори. — С. Чорномоз, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge No. 112 will hold its monthly meeting Sunday, August 21, in St. Peter & Paul Church hall, after Mass. We urge all paying members to attend. — E. Lisk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Sec'y.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Вр. св. По-сафат, від 217, подяє до відома своїх членів, що місячні збори від-будуться у вівторок, 18. серпня, в год. 7:30 ввечір, в галі, параді-яльній. Прийміть всіх членів з ко-нечна, бо с важні справи до вирі-шення. Довгочасні члени аплікації прийміть і вирішуйте свої задегости. На цих зборах будемо приймати нових членів до Вр. У. Н. Союзу, тож привітайте своїх знайомих і при-йте та впишіть їх в ради найбільшій українській організації Врота Сою-зу. За уряд: П. Пасняк, предс.; Т. Шургот, кас.; А. Івація, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12-го серпня 1949 року по-мерла у 72 році життя

КАТЕРИНА ВСЛЯ

членкиня Вр. св. О. Николая, від 5 У. Н. Союзу, в Асторі, Л. А.

Н. Й.

Покойна роджена на Зах. Ук-раїні. Поширла в смутку двох дітей і двох донук.

Похорон відбудеться з дому жайлів дня 16-го серпня 1949 р. в год. 9:30 на цвинтарі St. Michael's Cemetery, Astoria, L. I. C.

В. Н. П.

Н. Барнич, секр.

ХОЧЕТЕ МАТИ ІНФОРМАЦІЇ

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, КАНАДІ, ПІВДЕННИЙ АМЕРИЦІ, ЧИ НА СКИТАЛЬЩИНІ.

— замовте собі —

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди 55-ліття У. Н. Союзу. Багато в нім вартісного матеріалу, потрібного кожному, що цікавиться різними диланками американського й українського життя. Календар цей особливо потрібний тим, що приїзять до Америки і хотіли б дізнатись більше про тутешнє організаційне життя. Знор наше старше американсько-українське покоління знайде в ньому дуже багато цікавих інформацій про життя українських скитальців, як теж гарні оповідання і т. п. Календар КОШТУЄ тільки ОДИН ДОЛЯР, хоч має 224 сторін друку.

Календарів остало дуже мало, тому замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

„СВОВОДА“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

АСТОРІЯ, Л. АН. — Місячні збо-ри Вр. св. О. Николая, від 5, відбу-дуться в суботу, 20. серпня, в год. 7:30 ввечір, в галі У. Д. Г. Кларк, 31-14 — 30 Ефе. Просимо всіх мі-сцевих і позамісцевих членів і чле-ниць явитися на ці збори. Маємо важні справи до рішення, котрі від-носяться до всіх членів. Просимо до-вгочасних членів вирішати свої за-дегости. Члени, що ще не отрима-ли своїх чеків дивіденди, просимо прийти і узяти. Визнаємо членів з-заги, утратив у період 28. серпня. Хто з членів має знайомих або ді-тей хай приведе на збори і впише в члени У. Н. Союзу, за що даєме нагороду. — За уряд: М. Галан, предс.; Р. Василік, кас.; П. Барнич, секр.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАСТКУ ОРГАНІЗАЦІЙ.

ПОШУКУВАННЯ

МІКОЛА КОЛОСОВСЬКИЙ з Но-вого Села, пов. Просяни, Галичина, тепер в Америці або Канаді, пошу-кує невідомо прибувших з краю рі-дний його брат Теодор Колосовський. Голоситесь пропуску на адресу:

МАРІЯ АНДРЕЙЧУК,

509 S. Ann St., Baltimore 31, Md.

U. S. A.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острій догочасний медик чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздута жид лікує без операції. Переводю аналізи крові для супружних до-зволів. — Офісний годині: В будні 10—6:45; в суботу: 10—1; замовлює ввечір.

Артист малює

Михайло ОСІНЧУК

визначний спеціаліст в церковному мистецтві, що має за собою кільканадцять стилевих виконаних поліхромний церков. Малює церкви, вітари та іконо-стаси ікон і плащениці. Прокресує і виконує іконо-стаси і півконостаси і всі зв'язані з ними роботи різьбарські, позолотарські та малювські.

Адреса: 236 E. 13th Street

New York 3, N. Y.

Tel: GRamercy 3-6277

ІВАН БУНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

варильку погребам по \$150

ціна так низька як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ТАРЗАН, ч. 2156. Тікар-ловець.

Вкінці таки Тікар зближився до широких левад, де він присівся ждучи.

Швидко він завважав свою добычу... малу череду буйво-лів, як виходила з долини.

Наче статуя сховався сірий звір в хащах, доки не збли-жився один буйвіл.

Цаль за цалем повз Тікар до невідомої жертви... а потім вискочив з голосним ревом.

Занимається похороном в БРОНКС, БРОКЛІН, НЬЮ-Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORechard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel. MIdtown 8-6577

ТВОРИ

МАРКА ВОВЧКА

ВІД СЕБЕ НЕ ВТЕЧЕШ, оповідання

ДВЯТЬ БРАТІВ І ДЕСЯТ СЕСТРИЦІ ГА-ЛІ, оповідання

ІНСТИТУТКА, оповіда-ння

КАРМЕЛОК. НЕВОЛ-НИЧКА, народні опові-дання

НЕ ДО ПАРИ. ПАНОСЬКА ВОЛЯ. МАКСИМ ГРИ-МАЧ. ОТЕПІ АНДРІЙ. ДВА СИННІ, народні о-повідання

СЕСТРА. КОЗАЧКА. ЧУ-МАК, народні оповіда-ння

СОН. ОЛАРКА. ЧАРНІ, ЛЕДАЩІНІ, народні оповідання

Ганна Барилко: РУСАЛ-КА, оповідання

Архал Аверченко: ГУМО-РЕСКИ, переклад з ро-сійського

Д. Н. Мамин-Сибіряк: ЧУ-ТЛИВА СОВІСТЬ. ТАТКО, оповідання

Рудіярд Кіплінг: ОД СО-ВІ КАЗОЧКИ, переклад Вас. Ткачків, з дво-ма ілюстраціями

Всі 11 книжечок разом \$2.00

Замовлення враз з належ-ністю належить слати до:

„СВОВОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади належить платити американською валютою.